

มข.ยกเครื่อง 'ตุ้ม' อีสาน เพิ่มมูลค่าเครื่องปั้นดินเผา

ผศ.รณสิทธิ์ จันทะวี

ในอดีตผู้คนทางแถบอีสาน มักจะนำ "ตุ้ม" ซึ่งเป็นภาชนะใส่น้ำดื่มมาตั้งไว้

บริเวณหน้าบ้านเพื่อให้ผู้สัญจรไปมาตักน้ำดื่มแก่กระหาย นับเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของวิถีชีวิตในชนบทไทยๆ สมัยก่อน แต่ปัจจุบันวิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนไป ตุ้มจึงค่อยๆ หายไปจากสังคมไทยในที่สุด

"ทุกวันนี้ไม่มีแล้วตุ้มน้ำเพราะเวลาเอาไปขาย เขาไม่ซื้อ เขาบอกว่าเขาส่วนใหญ่เขาใช้ตู้เย็น และกระติกน้ำแข็งแทน เวลาไปขายคนซื้อพูดอย่างนี้ เราก็รู้สึกอายนะ และเกือบจะถอดใจเลิกอาชีพนี้แล้ว" นางกุล กุมพอด ชาวบ้านหมู่บ้านหัวบึง ต.ดอนช้าง อ.เมือง จ.ขอนแก่น บอกเล่าความรู้สึกครั้งเมื่อนำเสนอขายตุ้มหรือหม้อดิน ซึ่งเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ยังเป็นอาชีพมายาวนานกว่า 50 ปี

จากสาเหตุดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการลงพื้นที่ ศึกษาวิจัย เรื่อง "การพัฒนา

เครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำอีสาน" กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่หมู่บ้านหัวบึง ของ ผศ.รณสิทธิ์ จันทะวี ผศ.สุรกานต์ รวยสูงเนิน ผศ.วาริน บุญญาสุทธิพงศ์ อาจารย์ถนอมหญิง พงศ์ทิมม อจารย์ชอวุฒิ พรหมสาขา ณ สกลนคร และ นายบรรชา สุภาวงศ์ ทีมนักวิจัยจาก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) โดยทีมนักวิจัย ได้นำเอาความรู้ทางด้านการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ มาถ่ายทอด พัฒนาองค์ความรู้ ต่อยอดภูมิปัญญาของชาวบ้าน ให้สามารถปรับตัวอยู่ได้ในยุคปัจจุบัน

ผศ.รณสิทธิ์ หัวหน้าโครงการวิจัย บอกว่า ได้ศึกษาภาพรวมเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำอีสาน โดยแบ่งออกเป็น 4 เรื่องด้วยกัน 1.การออกแบบเพื่อ

เพิ่มมูลค่า โดยเพิ่มความรู้ให้ชาวบ้านให้
ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำ
วัน ตกแต่งบ้าน สวน และธุรกิจสปา โดยใช้
วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน เน้น
ความเรียบง่าย 2.พัฒนากระบวนการการ
ผลิต โดยถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ ให้กับชาว
บ้านในการขึ้นรูปแบบต่างๆ การตกแต่ง
ชิ้นงานด้วยวิธีต่างๆ ออกแบบเคาท์เตอร์ที่ใช้
วิธีการเผาแบบเดิม แต่เผาได้ทุกฤดูกาล
3.พัฒนาสูตรดินปั้น และเคลือบเพื่อเพิ่ม
มูลค่าผลิตภัณฑ์ และ 4.ออกแบบบรรจุ
ภัณฑ์ และการทดสอบตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่า
ผลิตภัณฑ์ โดยออกแบบตราสินค้า พัฒนา
บรรจุภัณฑ์ในการขนส่ง และส่งเสริมการ
ตลาด ภายใต้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้
วัตถุดิบส่วนใหญ่ในท้องถิ่น เน้นเอกลักษณ์
เฉพาะตน ส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์
ใหม่ควบคู่กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิม
ผู้สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
ได้ที่ ผศ.ธมฉิทธิ จันทะวี โทร.0-4398-
2046